

25/09/2023

Патријарх Порфирије свечано дочекан у манастиру Житомислићу

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије стигао је 23. септембра 2023. године у подневним часовима у Епархију захумско-херцеговачку и приморску. Светејшег Патријарха и његову часну пратњу на мостарском аеродорму је дочекао Преосвећени Епископ захумско-херцеговачки и приморски г. Димитрије.

Не прекидајући традицију својих славних предходника на трону Светог Саве, патријарх Порфирије се упутио у древну српску светињу из XIV века, многострадални манастир Благовештења Пресвете Богородице у Житомислићу. У летопису манастира остало је забележено да су светињу у долини Неретве посетили српски патријарси Герман 1967. године, Павле 1991. (када су после пола века похрањене мошти Светих мученика житомислићких) и 2005. године (када је освештао обновљени манастир), као

и Иринеј 2015. године.

Народни приповедач пише: Херцеговини је друго име Житомислић, а Житомислић је најлепше и највише што Срби из Херцеговине имају и могу принети на благородни вековни српски престо. Лепо и свето, мисао и жито, благовест и народна свест, страдање и опстајање. Несагледив је значај Житомислића. Издвојићемо само да је у њему 1858. године основана прва богословска школа у Босни и Херцеговини, а уз њу се развила и једна од првих српских народних школа у Херцеговини. У манастиру су стасавали велики народни учитељи и оци наше Цркве, као што су свештеноченик митрополит Петар Зимоњић и архимандрити Нићифор Дучић, писац прве историје Српске Православне Цркве, и Виктор, знаменити хиландарски игуман. Ипак оно што је Житомислић у векове векова крунисало венцима славе и запечатило га у свим српским срцима јесте његово библијско мученичко страдање. Са интернет странице Епархије захумско-херцеговачке и приморске преносимо:

26. јуна 1941. године усташе су побиле цијело братство манастира Житомислића, њих осам, и бациле у Видоњску јаму на десној обали Неретве, а манастир је опустео, јер су крајем 1941. године све конаке, осим једне мале зграде, запалили Хрвати и Нијемци, пошто су претходно све опљачкали, прије свега манастирску ризницу, архиву и библиотеку. Манастирска црква је тада само чудом Божијим остала поштеђена. У недјељу 3. фебруара 1991. године у Житомислићу, у мермерну гробницу изнад олтара према истоку, свечано су сахрањене мошти Житомислићких новомученика (извађених крајем 1990. године из јаме Видоња), уз саслужење Патријарха српског Павла. Манастир Житомислић је од Хрвата спаљен и срушен половином јуна 1992. године, а потом је великом количином подметнутог експлозива миниран до темеља, заједно са конацима. Чак је спаљен и миниран гроб Светих новомученика житомислићких монаха.

Данас се у манастиру Житомислићу подвизава братство на челу са архимандритом Данилом, чувајући успомену на своје славне мученичке предходнике: игумана Константина, јеромонахе Доситеја и Макарија, искушенике Младена и Обрена, богослове Марка и Бранка и протођакон Владимира. Уз манастир је недавно основан и Музеј који је постао својеврсни регионални културни и уметнички центар.

После свечаног чина доксологије у древном манастирском храму, игуман житомислићки архимандрит Данило је поздравио Његову Светост Патријарха српског г. Порфирија, преосвећену господу архијереје: шумадијског Јована,

врањског Пахомија, бихаћко-петровачког и рмањског Сергија, захумско-херцеговачког и приморског Димитрија и јегарског Нектарија; као и представнике дипломатског кора, градоначелнике и благочестиви народ.

- Дозволите ми, Ваша Светости, да Вас у име овог малог братства житомислићког и ове мале заједнице православних Срба, који се овде окупљамо сваке недеље на свету Литургију, поздравим и пожелим добродошлицу. Добро дошли у највећу светињу херцеговачку, манастир Житомислић, манастир који је сведок обнове, али и страдања нашег народа, који је слика свега кроз шта пролази српски православни народ кроз сву историју. Дошли сте као свој међу своје и ова заједница Вас с радошћу дочекује. Овај древни манастир сведочи да је светиња која описмењује српски народ, да је светиња која сведочи лепоту јевенђељске речи, нарочито љубави према свим људима. Поздрављам Вас у име живе Цркве, свих овде сабраних и у име педесет генерација игумана и монаха који су овде живели и оставили неизбрисиви траг. Ови су калуђери оснивали школе, преписивали књиге, постајали хиландарски игумани, они су долазили до царске Русије и отуда су доносили велике дарове за ову светињу. Један од великих наших сабрата је Свети Петар Зимоњић, Митрополит херцеговачки, а потом Митрополит сарајевски, који се управо овде, у овој светињи замонашио. Легао је пред Господа и рекао да ће бити његов слуга што је и био. Он је најлепши од херцеговачких синова и најлепши изданак нашег братства. Кроз понизност пред Господом уздигао се на олтар и иконостас нашег манастира и ми с поносом истичемо да је он наш небески сабрат и заштитник. Наша велика браћа су монаси који су страдали у Другом светском рату, њих четворица монаха и четворо деце искушеника. Након формирања нове власти у Другом светском рату, отишли су да се јаве на попис и никада се отуда нису вратили. Пошли су као јагњад на клање, никоме ништа нису нажао учинили... Убијени су и бачени у јаму Видоња и ту су педесет година чекали да се врате у своју светињу. Они су захваљујући Вама, Ваша Светости, и оцима архијерејима канонизовани и сада их у пуноћи празнујемо сваке године 26. јуна.

- Ваша Светости, Ви долазите у континуитету од патријарха Германа, који је 1967. године овде осветио конак обновљен после Другог светског рата. Долазио је 1991. године патријарх Павле да сахрани мученичке кости. Патријарх Павле, са свим архијерејима, је био овде и 2005. године, када је освећена обновљена светиња која је у протеклом рату била до темеља порушена. Долазио је патријарх Иринеј да освети нашу светињу у Пребиловцима коју ћете данас посетити. Ово је земља мученичка, натопљена крвљу, натопљена јауцима и патњом, али је ово земља света - земаља Светог

Васкрсења. И овај манастир то све лепо сведочи. Дошли сте своме народу који вас очекује као свога оца и пастира, народу који се добровољно вратио на исто тако порушене домове и потпуно смело обнављао свој живот у сарадњи са другим народима. То нас је Свети Петар Зимоњић научио, јер је он сваку своју проповед почињао са: брат је мио ма које вере био, а митрополит Петар није био без мудрости и добро је знао шта говори. Овај народ Вас, Ваша Светости, препознаје као таквог пастира, као таквог оца. Поносни смо и Ваша посета нам значи сигурност, јер ми овде живимо на рубовима наших српских земаља и значајно нам је какву нам поруку и заштиту дајете. У Вама смо препознали оца пастира и као таквог Вас дочекујемо. Добро дошли и благословите нас – поручио је игуман Данило.

Уследило је очинско обраћање првојерарха Српске Православне Цркве:

– Пре свих, драги Преосвећни Владико, у Христу брате и саслужитељу, за сваког православног човека велики је благослов када долази у Херцеговину и нема онога који је дошао у Херцеговину, у њене светиње, у њене манастире, међу којима је најсветлији бисер манастир Житомислић, а да није отишао са утехом. Управо ова светиња, као и народ који се сабира у њој, сведочи суштину наше вере, а суштина наше вере је изображена у Крсту, у Крсту Христовом који је истовремено и Крст који носи у себи силу и благодат победе, тајну Васкрсења. Другим речима, сва наша вера, наше постојање, смисао и суштина нашег постојања, постојања нашег православног народа, јесте у тајни Крста и Васкрсења Христовог. У том парадоксу да када распињемо себе, своју вољу, своју логику, када се одричемо од себе Христа ради, ми заправо живимо пуноћом, живимо тајну победе, тајну будућег века већ овде и сада. За сваког поглавара Српске Православне Цркве изнад свега је радост и благослов да дође у ове крајеве и у ове светиње. Ништа мање то није радост и благослов и за мене, а нарочито да дођем у светиње, у манастире. Зашто? Зато што где год да се служи света Литургија, тамо је присутно Царство небеско, а духовно здравље, перспектива, нада и здрава будућност једног народа, као што је говорио Свети ава Јустин, најбоље се може видети кроз природу и стање наших манастира, тј, барометар и показатељ духовног стања једног народа огледа се у диховном стању или кроз друховно стање манастира и кроз број монаха у том народу. Ако је народ способен да изнедри синове и кћери своје кој и ће проводити живот у светињама тог народа онда за тај народ нема никакаве бојазни. Тада постоји сигурна перспектива истинског, правог, суштнског прогреса и раста тог народа. Ова светиња је кроз векове била место молитве и место окупљања народа, али она је и делила судбину заједно са својим народом. Ова светиња

је била увек на крсту, рушена и паљена, али је из пепела поново подизана. Слава Богу да је тако и данас!

Ми се радујемо да смо дошли овде где су се толики свети подвижњници молили за свој народ, а нарочито се радујемо што смо дошли управо у крајеве где имамо још додатни задатак и послушање, а то је да у правом смислу остваримо Христово Јеванђеље које гласи да треба да волимо ближње своје као самога себе, а ближњи наши су сви људи. Наравно, ту постоји одређен поступак. Најпре се васпитавамо у љубави Христовој кроз љубав према онима који су наши непосредни ближњи. Полазећи од ове светиње, само онда када сабрат истински, Христовом љубављу, у Христу воли свога сабрата он може да говори да је спреман да се упушта и у подвиг љубави у односу на оне који су изван зидина ове светиње. Волећи људе који долазе овде, браћу и сестре по вери, научивши се љубави у односу на те најнепосредније ближње, постајемо способни да волимо и оне који су такође иконе Божје, али на различите начине истог Бога препознају, обраћају Му се и моле се Њему.

Дакле, манастир је по преимућству место молитве и место љубави. Монаси су по преимућству људи који се труде да распну своје биће из љубави према Христу кроз љубав према сваком човеку. Зато је за нас благослов што долазимо овде и што знамо да наша Црква, пре свега Владика, свештеници, монаси, а онда и верни народ, труде се читавим својим бићем да живе заповести Христове, да живе заповести Христове о љубави према Богу и према свим људима како би се онда испунила и реч апостола Павла да кроз љубав према Христу у нашим срцима нема ни Грка, ни Јеврејина, ни роба, ни господара, ни мушког, ни женског, тј. све разлике видимо као посебне дарове које је добио појединац и заједница како би кроз те дарове растао и упознавао Бога, али и кроз те дарове даривао себе другима и у исто време био способан да буде обогаћен и дариван даровима других људи.

Нека Госод благослови братство ове свете обитељи да се умножава, да расту у подвигу и молитви, али и по речи Светог аве Јустина, да буде довољно оних који ће омогућити да ова светиња дише тако да има и свој унутарњи живот и постојање, али истовремено да буде отворена и према свим људима добре воље који долазе у њу. Живели! Нека Господ благослови на многаја љета!

У порти манастира Житомислића, Његову Светост Патријарха г. Порфирија дочакале су многобројне медијске екипе којима је дао кратку изјаву: – Велики је благолов за нас да дођемо у Херцеговину, у земљу Светога Саве, да се

нутарњи,
роду и за

spc.rs